

llit sots el talús, en amunt de Toulouse, al Port Garaud, el 25. VI. 1887 sobre *Mentha rotundifolia* L. (H. DU BUYSSON).

TREBALLS ORIGINALS: Mr. M. CHEVALIER. Note sur les terrains Néogènes des Vallées du Valira.—Dr. TROTTER. Primeres observacions sobre el Sol-cuit del Avellaner a Catalunya.—A. MATONS. Altres observacions sobre el Sol-cuit.—E. MARVIER. Notas de un viaje a Las Hurdes.—Dr. FONT QUER. *De Alliis ebusitanis*.—Dr. A. TORRES. *Buchanania reticulata*. Rectificación importante.—Dr. F. HAAS. Un insecto burlador.

I no havent més assumptes el Sr. President aixeca le sessió a les 19'45.

De Alliis ebusitanis

pel

Dr. P. FONT-QUER

I

Els pagesos d'Eivissa conreen una espècie d'all, que ells anomenen *porro*, procedent de peus espontanis de les costes i esculls de tramuntana i ponent. Nosaltres vegérem abundant aquest all a l'escull dit «Espardell del Frare de l'Espartar». D'allí vingueren els exemplars del Jardinet botànic del Museu en 1920. Des d'aquesta data han florit cada any i han prosperat a manta al sudit Jardí. L'època de floració comença cap a mitjans de juliol.

Pertany aquesta espècie d'all a la secció *Porrum*, i és del grup de l'*Allium Ampeloprasum* L.; segons els autors l'*A. Ampeloprasum* seria l'origen de la raça *A. Porrum*, la pàtria de la qual no donà LINNÉ (Sp. pl. ed. I, p. 295; 1753), ni sembla la dita raça ésser coneguda més que cultivada o subespontània.

A l'entorn de l'*A. Ampeloprasum*, considerat en sentit estricte, hom hi pot agrupar un seguit d'espècies pròpies dels països de la Mediterrània: *A. leucanthum* Koch, *A. pruinosum* (Boiss.), *A. Pardoii* Loscos, *A. pyrenaicum* Costa et Vay., *A. gaetulum* Batt. et Trab. *A. tortifolium* Batt. et Trab., etc. El d'Eivissa entra també en el grup i tal volta és el més semblant de tots ells a l'*A. Porrum* cultivat o subespontani, distint, però, pel bulb i pels caràcters que més avall assenyalarem.

A. scopulicolum, nova sp. (Sectio *Porrurum*, G. Don), *Caulis elatus, usque 80-90 cent. alt., cylindricus vel leviter compressus, pruinosis, arcuato-ascendens, ad tertiam vel mediam partem usque foliatus, bulbo el bulbis 2 irregulariter plano-convexis, magnis (3×4 cent.), et bulbillis 6-8, minoribus, plus minusve stipitatis, omnibus tunicis primariis coriaceis, pallide fulvis, involutis, composito; folia linearia, plana, 10-18 mm. lata, margine serrulata, ligulis 2 mm. altis; umbella sphaerica, multi et desinflora (fl. circa 700!), 5 cent. diam., spatha longissime acuminata, pedicellis 2 cent. long.; perigonii phylla obtusa, 4 mm. longā, albida, margine minutissime serrulata, carina viridi, scabriuscula; stamina exserta, interiorum cuspidate antherifera basi filamentis duplo brevioribus, cuspidis lateralibus illa quadruplo longioribus; antherae ochraceo-fulvae stylus longe exsertus.*

Hab. in scopulo «Espardell del Frare de l'Espartar» dicto, et alibi, in saxosis calcareis maritimis Ebusii.

L'*A. scopulicolum* té un bulb compost de dos, primaris, de 3×4 cent, plano-convexes, una mica acuminats i sense pedicel; d'altres bulbets més petits de 2 a 3 cent. d'alçada queden part defora del dos primaris, posats rregularment uns més baixos que els altres amb peduncle més o menys llarc; cada un d'aquests bulbs és cobert per una túnica dura, coriàcia, ros-sa-lleonada, i per d'altres membranoses, blanques pel dessobre; l'escapus té fins prop d'un metre d'alçada, i és cilíndric o lleument comprimit, ple, pruinós, glauc, fullós fins més enllà del terç inferior o fins a prop de la meitat. La ombel·la és esfèrica, de flors nombrosíssimes (fins a 700 i més), molt densa, de 5 cent. de diàmetre; les flors tenen peduncles de 2 cent., i llurs divisions del perigoni són obtuses, d'uns 4 mm., les interiors una mica més curtes, totes papil·loses al dors i a les vores, blanques amb la carena verda; els estams interns amb la punta central anterifera la meitat més curta que la base, i quatre vegades més breu que les laterals, finíssimes i enrullades a l'extrem; antereres de color ocràcia-bruna, totes exertes, com l'estil, que ho és també llargament.

Dins el tipus global *A. Ampeloprasum* L. aquest all eivissenc és afi, com hem dit, de la raça *Porrurum* Regel [*A. Porrurum* L., l. c.]. S'en aparta per l'estructura del bulb, per les peces del perigoni papil·loses al dors, per l'estil llargament exert, etc.. De l'*A. Ampeloprasum, sensu stricto* [raça *holmense* Asch. et Graebn., Syn., III, p. 105 [1905]; *A. holmense* Mill., sec. A. et Gr.], (1) difereix per la color blanca, i verda a la carena, de les peces

(1) MILLER, en son Gard. dict., ed. VIII, n.º 6, segons la cita d'ASCHERSON i GRAEBNER no descriu l'*A. holmense* sinó l'*A. Magicum*, que LINNÉ donà en ses *Species plantarum*, ed. I, p. 296, n.º 6, sense nom específic ni habitació (*ALLIUM caule planifolio umbellifero, ramulo bulbifero, staminibus simplicibus*) El n.º 4 de MILLER (l. c.), que és l'*A. lineare*

del perigoni; per la punta anterifera dels estams interns no més llarga de la meitat de la base entera i molt més curta que les puntes laterals; per l'espata llargament acuminada. De l'*A. Pardoii* Loscos, difereix també per l'estructura del bulb, per la forma dels estams interns, per l'estil llargament exert, etc..

II

A. ebusitanum, *nova sp.* [Sectio Porrum, G. Don]. *Caulis cylindricus 30-50 cent. alt., ad tertiam partem foliatus, bulbo ovoideo, simplici vel altero pedicellato adjuncto, tunicis coriaceis, nigricantibus, ad apicem retractis, vestito; folia linearia, 2 mm. lata, cylindrica, fistulosa, levia, glaucescentia, caule breviora; umbella laxa, 2-2'5 cent. diam., pauciflora [fl. fertilibus, 10-25, cum alteris sterilibus, minutis, mixtis], spatha bivalva, vel, raro, univalva, valvis rotundatis, 1 cent. long., abrupte rostratis [rostro 2-5 mm.], pedicellis inaequalibus, 1-1'5 cent.; perigonii phylla pallide rosea, levia, exteriora obtusa, carinata, 4 mm. longa, interiora ovato oblonga, longiora, 5 mm., apice emarginata; stamina exserta, cuspidate antherifera interiorum basi filamentis paulo brevioribus, cuspidatis lateralibus illa longioribus, antheris purpureis; capsula..... Affinis Allio vineale et praecipue (ex descriptione) A. monspessulano Willd.*

Hab. in Ebuso. l. "Cala de les Torretes" dicto, pr. Sta. Agnès, ubi Gros d. 13 junii 1918; legit.

III

A. Grosii *nova sp.* [Sectio Macrospatha, G. Don]. *Caulis cylindricus, 30-40 cent. altus, ad tertiam partem usque foliatus; folia plana, linearia; spatha bivalva, valvis inaequalibus, majore 2'5 cent., longiacuminata [acumen usque 1'5 cent.]; umbella [capsulifera] laxiflora [fl. circa 25], pedunculis, incrassatis, valde inaequalibus, divaricatis, brevioribus 1 cent., longioribus usque 4'5 long.; flores cylindrico-campanulati, demum clausi, phyllis perigonii obtusis, 6 mm. long., apice, imprimis exterioribus, recurvatis, violaceo-purpureis, carina fusco-purpurea; stamina inclusa, exteriora tepalis dimidio, exteriora paulo breviora, filamentis simplicibus, edentatis, antheris purpureis; capsula subglobosa, sectione triangulare, 4-5 mm. diam.. Allio oleraceo fma. capsulifera [A. pallens L.] affinis, sed longe distat. Ab A. tenuifloro Ten., umbella laxiflora pedunculis crassioribus, phyllis perigonii apice obtusis, recurvatis, etc.*

L., Sp. pl., ed. I, p. 295, n.º 3, segons aquest autor és sinònim de l'*A. Holmense sphaerico capite* de Jhon RAY, Synop. 370. ASCHERSON i GRAEBNER es deuen referir a aquest *Allium* n.º 4 de MILLER, doncs, i no al 6. MILLER, però, en son *Allium* n.º 4, no hi veié altra cosa que un tipus linneà (*A. lineare* L.), com hem dit suara, sinònim de l'*A. ho imense sphaerico capite* de RAY. Per tant no existeix aquest *A. holmense* Mill. que ha servit de punt de partida als autors centreeuropeus per a crear la seva raça típica o almenys, falta en el Gardeners Dictionary ed. VIII, que ells aduixen.

differt.

Hab. in Ebuso, in saxosis calcareis I. «Cala d'Aubarca» dicto, ubi Gros, invenit. Floret mense julio.

Aquest all, que ens és plaent de dedicar a nostre benivolgut company Enric Gros, viu també des de fa quatre o cinc anys al Jardí del Museu de Ciències Naturals. Segons PAU, a qui consultarem aquesta planta, es tracta realment d'una bona espècie nova. Ella ve a augmentar el nombre d'endemismes de les Pitiusses.

Barcelona, 30 de Setembre 1924.

Buchanania Reticulata

por el

Dr. A. TORRES y MÍNGUEZ

Rectificación importante.

En 10 de Mayo de 1924 publicamos la *diagnosis* de una especie con el nombre de *Buchanania reticulata* y en aquel entonces exponíamos nuestras dudas respecto de su determinación, no sólo o por la falta de algunos caracteres, si que tambien por que los animales de este género y familia que es la de los *Oncididae*, tienen por *habitat* las orillas del mar o de los ríos, fuentes, etc. encima de las piedras y ocultos en los musgos, algas y otras plantas acuáticas y el ejemplar único a que nos referimos fué encontrado según se nos dijo, en un lugar montañoso, en un camino que aunque situado en la humbría, húmedo por consiguiente, era raro y extraño encontrarlo porque aunque están dotados de *pneumostoma* y aunque el rocío renueva diariamente la cantidad de agua que humedece las plantas y el suelo. no es sin embargo equivalente a la inmersión casi continua en que viven estos animales.

Esto motivó que en dicho trabajo dejásemos el asunto pendiente de nuevas investigaciones.

Pedimos a nuestro amigo el Dr. NOGUER de la Sellera, (provincia de Gerona), lugar en donde se nos dijo por un dependiente que parecía haber visto ejemplares parecidos en las orillas del Ter, que procurase ver de proporcionárnoslos si realmente allí se encontraban; suplicamos así mismo al Sr. CODINA. que fué el que recogió el ejemplar en cuestión, que hiciese una nueva investigación, y en ésto estábamos cuando un día notia